UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED TRI-WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year $4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, зінкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня міститься в Українськім Робітничім Домі, на розі вулиць Причард і МекГрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік $4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

НАСТУП ЧОРНОЇ РЕАКЦІЇ В КАНАДІ.

ФАШІСТИ ОБЄДНАЛИСЯ З КЛЄРИКАЛАМИ ПРОТИ РОБІТНИКІВ.

До недавного часу фашізм в цілому світі мав тільки одного надійного допомагача, це соціял-демократичних угодовців, які у своїй боротьбі проти комуністів спіралися на силу фашістів. З поступово-ліберальними буржуазними колами фашізм співробітничати не хотів. Навіть з клєрикальними організаціями він не накладав, а у своїй вітчині, Італії, він довший час поборював католицькі організації. На таке відношення фашізму до клєрикалізму капітал довго дивитися не міг. Бо якже-ж, дві найбільші опори капіталу нелагодять між собою. Але капітал більше не захотів такого толерувати. І в наслідок цього в Італії стався крутий поворот в політиці фашізму — фашізм заключив умову з католицькою церквою ціною утворення в Римі незалежної папської держави.

Умова Муссоліні з папою послужила сигналом для спільної діяльности фашізму в ріжних країнах з клєрикалізмом ріжних релігій і сект. Є це наймогутніший реакційний союз чорних сил проти поступового робітництва, коли взяти ще на увагу оборонців цего союзу зліва — соціял-демократів.

Цей реакційний рух в Европі не міг не відбитися на економічнім і політичнім житті Злучених Держав і Канади. Пару місяців тому назад директор поліції в Торонто видав наказ про заборону "чужинецької" мови на робітничих мітінгах. На практиці показалося, що для торонтонської поліції чужинецькою є також мова й англійська, якщо нею промовляється на комуністичних мітінгах. Засуд шістьох товаришів в Торонто по місяцеві арешту за промови на виборчому мітінгу англійською мовою — це наочно доказує.

Подвиги торонтонської поліції піддали духа чорним силам міста Вінніпегу, які також започаткували вже в цему напрямі кампанію. Започаткував її бувший мейор міста Вінніпегу Веб, голова канадійського легіону, промовляючи на конвенції легіону у Вінніпегу в другій половині березня. За ним відгукнулися оранджмени, найреакційніша буржуазна організація в Канаді. Потім до цего голосу прилучилися попи — фундаменталісти, побратими отих самих, що кілька років тому привели до так званого "малпячого процесу" в Злучених Державах, з якого сміявся цілий культурний світ.

Ціла та реакційна братія влаштувала 2. квітня протикомуністичний мітінг у Вокер театрі у Вінніпегу. Хоч мітінг був проколошений, як публичний, однак тикети на вступ на той мітінг можна було дістати тільки в попів та в секретарів патріотичних організацій. Тикети давано тільки "благонадьожним" християнам. Попи й фашісти боялися, що коли проголосять вступ вільний для всіх, то він скінчиться в їх некористь так, як скінчилася дебата з Гавеном в тому-ж таки самому театрі кілька тижнів тому назад.

ТРАВЛЯ "ЧУЖИНЕЦЬКИХ" РОБІТНИКІВ І ДЕСЯТИЛІТНІ СТУДІЇ Д. А. РОСА.

На ділі-ж мітінг обернувся в скажену травлю проти чужинецьких робітників, головно проти українського організованого робітництва у Вінніпегу і в цілій Канаді, проти Українського Робітничого Дому, як "осередку комуністичної пропаганди на цілу Канаду". Промовці, переважно попи (а виступало їх аж шість), не жалували своєї погромщицької красномовности, якій позавидували-б Віталії та Іліодори царської Росії погромщицьких часів. Через цілий час сипалися такі "докази" та "аргументи", як "Український Робітничий Дім в північнім Вінніпегу є дистрибуційним центром комунізму в Канаді, є центральною головною кватирою й школою трейнування та рекрутування Червоної Армії".

На тому мітінгу демонстрував свої "десятилітні студії комунізму в Канаді" Д. А. Рос, бувший ліберальний посол манітобського парляменту. Він "дослідив", що в публичних школах Манітоби дітей вчиться "зневажати господа, плювати на юніон джека". Коли хтось з присутніх запитав, де саме це робиться, то ні один з шести промовців конкретно на це запитання не відповів, збуваючи відповідь тим, що "ми знаємо", "ми маємо докази".

Далі той же Рос почав казати, як то в публичних школах українські діти лишаються доза шкільним часом і там вчиться їх комунізму в українській мові. Таке йому сказав **український вчитель**, який "є льояльний Канаді", а який сам дізнався про це від дітей. В тому, що в Канаді є "льояльні" українські вчителі та попи — ми не сумніваємося. Про "льояльність" одного такого попа читали ми недавно на сторінках фортвил'ямської буржуазної преси, якого, не дивлячись на його "льояльність", фортвил'ямський суд засудив на 300 доларів кари за спроневіріння (спекуляцію на біржі) 2,000 доларів українського робітника.

Але послухайте, що далі каже Рос:

"Український Робітничий Дім в північному Вінніпегу є фінансований російським урядом і вони вивчають своїх агентів перед тим, ніж вислати їх для затроювання дитячого розуму".

А пін Фредерик Юз таки отверто закликав уряд і поліцію братися до роботи, як також в ухвалених резолюціях накликається уряд і поліцію до розгрому робітничих організацій. Характерно, що як онтерійський премієр (консерват), так і вінніпегські промовці у Вокер театрі оскаржували уряд за пільги комуністам, що мовляв, "уряд робить це тому, що він залежить від їх голосів".

"ЛЬОЯЛЬНІ" ІНФОРМАТОРИ СУМНІВНОГО ПОХОДЖЕННЯ.

Треба признати рацію Росові, що навіть на мітінгу у Вокер театрі фашісти мали українських "льояльстів", які прийшли на цей мітінг тепленькою родиною й щиро опліскували погромницькі вигуки промовців. Вони навіть були такі щирі у своїй "льоялности", що достарчили промовцям англійські буржуазні газети ще з 1923 року, в яких писалося про "український комунізм" в Канаді від Сидней аж до Ванкувер з нагоди суду між українськими робітниками й патріотами за будинок у Форт Вил'ям. Це нам показує звідки йдуть джерела отої скаженої кампанії проти українських робітничо-фармерських організацій.

От тільки клопіт з центром "дистрибуції комунізму". Вінніпегські фашісти кажуть, що дистрибуційним центром є Вінніпег, торонтонська поліція каже, що центром є Торонто, французькі попи й сенатори, за інформаціями українських "льояльних" єгомосців, кажуть, що центром є Монтреал, фінляндські попи кажуть, що центром є Содбори, а коли спитаєте фортвил'ямського біржевого побожного спекулянта, то він не загикнувшись скаже, що центром є Форт Вил'ям.

Не дивлячись на гострі попереджаючі кроки аранжерів цего віча, як нам кажуть, були на нему люди, які сумнівалися в правдивости того, що їм верзли, закотивши під лоба очі, отці духовні. Та й сама саля на три четвертих світила порожніми кріслами. Однак справі треба дивитися просто в вічи. Попи підносять клич "спасайте країну, бизнес і релігію". Видно, що їх релігійний бизнес захитано. Ми готові їм повірити. Але розхитують його не стільки комуністи, як звиродніліість буржуазної культури, джаз-банд, чарлстон, блек-ботом, змішання релігій з політикою, з воєнною пропаґандою, з трою-дженням народу одної-нації на другу, нарешті перетворення релігії в бизнес самими попами — ось ті елєменти, що відпихають від релігії не тільки молодь, але й дорослих, ось чому всі вінніпегські попи на купу не є в силі протистояти атеїстичним проповіддям Гавена, хоч він нічого спільного з комунізмом не має. Та й у Вокер театрі не релігію попи боронили, але боронили чорні реакційні сили Канади, боронили великий капітал. Для оборони права великої приватної власности, для оборони визиску й насильства людини над людиною починають вони творити фашістську організацію, благословляючи її на похід проти організованого робітництва.

ПОЛІТИКА "ЧОРНОЇ КІСТКИ" В ПІВДЕННІЙ АФРИЦІ.

Недавно тому парлямент південно-африканської домінії розвязав питання про виборчі права негрів. За проєктом, що його подав премієр домінії Герцог, щось із 2 роки тому, передбачалося право негрів обирати дуже невелику кількість депутатів до парляменту, але цими представниками могли бути лише негри. Білий не міг бути депутатом від негритянської людности.

Політична мета цього передбаченого обмеження була зрозуміла. Негри Південної Африки, пригноблені, експльоатовані, дуже виразно останніми роками починають висловлювати незадоволення з свого становища. Проте політично оформити це незадоволення їм тяжко, бо темна, затуркана негритянська маса не висунула досі досить розвинених кадрів політичних керівників, які це незадоволення могли-б винести і на парляментську трибуну. Цю ролю могли-б взяти на себе революційно-настроєні білі робітники.

Але цього саме й боявся голова ради міністрів Герцог і тому передбачав надати неграм право посилати до парляменту лише негрів, виступи яких у законодавчій установі домінії він вважав за менш небезпечні, через те, що на заяви "чорного" біла суспільність менше вважатиме.

Під впливом, очевидно, незадоволення з цього проєкту негритянських робітників, що працюють переважно в гірничій промисловості Південної Африки, парляментські партії не насмілилися ухвалити проєкту Герцога й переважною більшістю вирішено дати неграм право обирати білих депутатів.

Про міру безправности південно-африканських негрів можна мати уявлення з того, що, наприклад, у столиці домінії Капштадті неграм заборонено під загрозою арешту виходити після 10 години вечера із наданих для житла кварталів. У дрібніших містах всередині країни негр не має права ходити хідником. Нарівні з худобою він повинен іти посеред вулиці. Підчас розгляду в суді суперечки між білим і негром береться на увагу лише свідчення білих.

Хоч офіціяльно невільництва нема, але становище тубільної людности мало змінилося. Тільки зростання революційного руху серед негрів-гірників та їхній вплив на решту негритянської людности в змозі буде вирвати в білої буржуазії право для "чорної кістки" Південної Африки.

ЩО ЧЕКАЄ РОБІТНИЧУ КЛЯСУ В НАЙБЛИЩІЙ ВІЙНІ.

Слухайте, що сказав французький генерал Фош.

Імперіялісти всіх країн шалено збroяться до нової різні робітничої кляси за їх ненажерливі інтереси. Чим більше чуємо з уст імперіялістичних дчпльоматів слів про "мир", більше всяких договорів про "розброєння", тим більше зближаємося до війни. А війна майбутнього і своєю жорстокістю, і своїм способом винищування робітничої кляси перейде найжахливіші періоди минулої великої імперіялістичної різні.

Послухайте тільки, що про майбутню війну говорять знатоки воєнного ремесла. Бувший начальний командант аліянтських армій генерал Фош, який тільки помер в Парижі, сказав слідуюче про наближаючуся війну:

"Війна може прийти несподівано й буде вона страшніша від світової (1914 — 18). Це буде війна машин, а не мяса(!). Всупереч нарадам в Женеві працює кожний нарід над винаходом страшного трійливого газу, що міг би безслідно знищити ворога. В новій війні найпростішою зброєю буде не кріс, а малий ручний скоростріл, що заступить нинішний ревельвер.

Тожаж гармати не будуть мати значіння в майбутній війні. Зате велике значіння буде мати воздушна фльота. Її завданням буде сіяти міліонами стрілів і дути страшними трійливими газами, що перед ними не захоронять ніяки маски, а люди будуть гинути протягом кількох хвилин. Фосфорні бомби будуть спалювати в мить мясо до кости.

Літаки закриють небо, що світа не буде видно, а на землі будуть клекотіти тисячні вистріли з танків, і мільйонні стріли нових револьверів — ручних скорострілів.

Одначе розвій воєнної техніки ще нескінчений і ми можемо в найблищих часах сподіватися нових засобів війни. Недалекий вже час, що вбивчими машинами не треба буде керувати на місці людською рукою, а що буде можна робити з віддалі, з захороненого місця — можна буде передавати кермуючу силу без дроту, як це нині вже передається голос бездротними апаратами — радіо.

Не довго теж треба нам чекати на винахід смертоносних невидальних промінів. А кільк то нових нині несподіваних середників боротьби може ще винайти людина!"

Таке сказав чоловік, що командував мільйонними арміями в минулій війні, що був злим її генієм. Його вже поховали. Але він знав, що говорив. І ці його слова робітництво повинно памятати.

ВСІ ПИШІТЬ ДЛЯ СВОЄЇ МОЛОДІ.

50-тисячів української пролєтарської молоді в Канаді вивчає книжечки буржуазного світу. Читає про свою країну, які в неї великі простори, скільки має усякого багацтва у підземеллі й на поверхні землі, як широко розвинутий промисл, торговля, що Канада вивозить на експорт а що спроваджує, імпортує; скільки прибутків дають рік-річно всі оті багацтва, як за велика армія й незабезпечені кордони проти ворога; скільки населення, націй, релігій, які їхні боги й звичаї й багато-багато иншого такого вивчає пролєтарська молодь у школах і поза ними.

Поза тією законом одобреною шкільною літературою молодь працюючих має виховується ще на буковій літературі розкладового буржуазного світу. У більших й менших книжечках молодь познайомлюється з бандитськими подвигами і вчинками брукових героїв, насолоджується садистичною аж до зогидження любовю й мораллю, засвоює собі панування здичілих інстинктів вивчає життя найдикіших оргій і герців.

А з тим в парі зачитує раз-у-раз в буржуазній пресі про усякі самовбивства з нещасної любови, чи прилапані на якомусь незаконному вчинку, про смертні випадки при праці, що їх завинили самі жертви каліцтва чи смерти, про здавлення поліцією чи військом визвольного руху, робітничих страйків, що їх викликали платні агенти ворожої держави, про наступаючу небезпеку комуністів і комунізуючих, що загрожують добробутові, багатствам й мирному житті населення країни, та про потребу боротьби з отими перевертнями.

Отак з далека від життєвої правди, замазуванням найвідкритіших подій дня, висвітлюванням й розясненням через призму пануючої кляси в користь капіталу його законів і моралі — вчиться, виховується й росте пролєтарська молодь.

Так працює капітал й буржуазія над готуванням оборончих своїх загонів в майбутньому. Ті оборончі загони виростають в пролєтарських домівках й норах, їх годують і ховають працюючі батьки своїм важким трудом. Так виростає 50-тисяч української молоді працюючих в Канаді.

І кому на зміну стане ота 50-тисячна армія? Певно що не на боєвому фронті праці. Армію пролєтарської молоді виховує і вчить капітал, вчить і готує її для себе, а не для свого клясового ворога-робітників.

Що-ж? Бачити все те, дивитися далі й не протидіяти, значить, поповнювати ще один новий злочин. Мовчати й неговорити нічого, значить засуджувати себе і своїх дітей на ще гірший визиск праці, на ще тяжі життєві умовини, а то й на голодову смерть безсилного й безвартісного невільника капіталу.

Дивитися й бачити, як на очах працюючих батьків росте їхня дитина, що завтра готова піти боротьбою проти фронту працюючих — далі годі. Її треба спішити на рятунок своєї молодої зміни, треба спрямувати нашу працю в той бік боєвого фронту, де він є зараз загрожений. Кожній батько й кожна мати чи будь-хто зі старших мусять стати вчителями й виховниками власних дітей. Кожна українська робітничо-фармерська організація з допомогою Секції Молоді ТУРФДім мусить змобілізувати у себе всю українську працюючу молоді від найменших аж до найстарших, влаштовувати для них читання цікавих книжечок, відкривати їм читальні молоді, творити для них як найскорше бібліотеки, втягнути всю молодь до співпраці в організації, дати її власну, свою школу й спортовні гри — отак треба охопити повнотою все життя дітвори й молоді. Тоді зміна оця буде власністю працюючого фронту, вона буде нашою.

Нам треба витрутити з рук нашої молоді брукову літературу й пресу, а дати її літературу, що створили її самі працюючі, створили її своєю працею і визиском, клясовою боротьбою й боями, фізичною й умовою творчістю. Чи є в нас така література? Є. Є на українській, анґлійській, польській і инших мовах. Немає в нас тільки пролєтарської літератури для молоді на українській мові з життя й праці робітників і фармерів Канади. Але ту клясову літературу повинні створити ще цього року самі українські працюючі.

Ми зараз розгортаємо працю над придбанням матеріялу з поля праці й боротьби для діточої літератури. Той матеріял мають достарчити всі працюючі. Нам треба мати всі описи праці з усіх місць і фабрик.

Працюєте в лісі, пишіть про те, що ви там робите, для кого й нащо, як жиєте й працюєте ви, лісовики, по лісових кемпах, як поводяться з вами власники лісів і їхні наставники, як вас кормлять й що платять вам за працю, скільки берете заробітної платні й нащо обтягають вам її; пишіть про всі ваші лісові пригоди, випадки слабости, каліцтва й вбивства; пишіть про те, як раз-у-раз голоситься нова армія робітників до праці і їх неприймають. Про все те і про ще дещо більше пишіть ви вже від сьогодня й кожночасно.

Працюєте на залізних дорогах — подайте про ваше життя й працю: пишіть про гоніння робітників наставниками компаній, про заробітну платню й час праці, про визиск вашої сили й здоровля, про усі ті окаліченя, що кругом вас діються; пишіть про тих, що день-в-день обивають собі ноги по тайзах, мандруючи за роботою; згадайте й те, скільки то раз-у-раз переїздить поїздами безробітних й імігрантів в один то в другий бік, навязуйте з ними бесіду, випитуйте куди йдуть чи їдуть і за чим, — словом, пишіть про все те, що у вас і довкола вас твориться й діється.

Працюєте глибоко у підземеллі в майнах, скажіть про ваші чорні роботи, про ломання вугілля в глибоких норах, про вантаження вугіллям й тягання возів, про обманювання вас на вазі й крадення годин праці, платні й вугілля майновласниками і їхніми наставниками; пишіть про те, як майна десяткує вас сухотами, та як майновласники, висмоктавши вашу силу й здоровля, викидають вас на повільне конання на вулиці. Змалюйте словами вірну картину отого пекла, в якому замучуєтесь на передвчасну смерть, засуджені визиском капіталу.

І ви, що працюєте по усяких шапах, що душитесь в убійчих газах, випарах, та випікуєте залізним-стальовим вогнем рани на виснаженому, закіпченому вашому тілі, пишіть також до тієї живої книжечки, що її готовляться зладити українські працюючі Канади для своєї молоді.

Пишіть і ви всі, що днями й ночами вистоюєте під високими брамами фабрик й чекаєте на покупця ваших мозолистих рук, пишіть, як ходите цілими громадами й шукаєте праці, а вам її не дають, як спите ви попід брамами у морозній студені по гарах й доліках, а вас і відтам гонять.

Так всі пишіть до своєї газети й для своєї молоді. Хай молодь бачить ваше правдиве життя, хай читає про всі оті знущання капіталу над працюючими, хай знає, як росте оте багацтво, чиє воно є, хто на него працював, а хто ним користується.

Пишіть про все те вже від сьогодня, щоб молодь вже зарання вивчала своє майбутнє, щоб зарання готовилась до клясових боїв за визволення праці від лабет капіталу. Пишіть!

Плись.

НЕМА ПРИЧИНИ ЖУРИТИСЯ.

Італія організує в Албанії фашістський рух.

Є в албанців, пробачте король,
Є в'язниця і навіть парлямент.
Є політики гасло, пароль,
Є столиця з двома візниками.
Але досі у них не було,
Не було в них ще власних [фашістів.
Ну-ж, хіба до добра це вело?
Ну, хіба не сумні такі вісти?
Та не плачте, албанці. У вас
Зліквідовано буде це горе.
Привезуть із Італії враз
Вам фашістських кількох [інструкторів.
І розквітне в Албанії рай,
Розлучаться албанці з тугою
У густому оточенні зграй
Круків, шибениць і мордобою.

Ол. Кр—в.

ВІДЗНАЧЕННЯ РОКОВИН У МОНГОЛІЇ.

З. березня відбулися урочисті збори міської організації монґольської народньо - революційної партії, присвячені десятиліттю Комінтерну. До почесної президії урочистих зборів обрано т.т. Сталіна, Бухаріна й Шмераля.

Збори надіслали привітальну телєґраму до Виконкому Комінтерну. Лідери народньо-революційної партії, що виступали на зборах, відзначали значіння керівництва Комінтерну для світової революції й боротьби пригнічених народів Сходу, і зокрема в справі визволення й революційного будівництва Монголії.

По всіх районах відбулися об'єднані урочисті збори організації народньо-революційної партії, революційної спілки молоді, професійних і громадських організацій, присвячені десятиліттю Комінтерну, а також мітінґ, у якому брали участь декілька тисяч осіб.